

ÖTVÖS LÁSZLÓ: EGYETEMMÉ IFJODOTT KOLLÉGIUM

Rektori pályaképek, székfoglalók, Debrecen, 2012
(Nemzetközi Theologiai Könyv 78., 383 p.)

Az 1912-ben megalkotott országgyűlési törvénnyel alapította a debreceni egyetemet a magyar állam. 2012-ben a debreceni egyetem ünnepélyesen megemlékezett az alapítás századik évéről, sőt magáénak vallva a Debreceni Református Kollégium mint jogelőd 1538. évi alapítását, a 474. tanévét nyitotta meg. Azóta megjelent az egyetem történetéről szóló könyv is (*A Debreceni Egyetem története 1912–2012*, Debrecen, 2012). Az új egyetemtörténeti monográfia azonban a címével ellentétben nem 1912-ben kezdődően tárgyalja a neves intézmény múltját, hanem 1538-tól. Az oktatás a Debreceni Egyetemen valójában 1914 véráztatta őszén kezdődött, de az alapítás kétséget kizáróan a király által szentesített 1912. évi törvénnyel megtörtént.

Ötvös László kötetéhez előtanulmányt írt Szathmáry Sándor, a sorozat szerkesztője, Fekete Károly a jelenlegi Debreceni Református Hittudományi Egyetem rektora és maga a szerző. Ezekben ismertetik az egyetem előtörténetét, valamint magának az egyetem száz évének főbb vonásait, mindenekelőtt a Hittudományi Kar (1914–1950), az egyetemről 1950-ben a pártállam által eltávolított Hittudományi Karból alakult Teológiai Akadémia életének főbb vonásait el egészen a 2000-ben létesült egyetemi integráció idejéig. Kihangsúlyozzák, hogy a Teológiai Akadémia milyen szoros kapcsolatban maradt a nevet változtatott, sőt önálló egyetemekre szakadt intézménnyel. A kortárs emlékezete persze nem csupán erre a szoros kapcsolatra szorítkozik, de az nem illet az ünnepi célú kötetbe.

1914–1950 között a Debreceni Magyar Királyi Tudományegyetem (később gróf Tisza István nevét viselte 1945-ig) négy karral rendelkezett, és az egyetemi hagyományoknak megfelelően a hittudományi kar állt az első helyen. A rektorok szolgálati ideje egy tanév volt és minden évben más-más kar adta, tehát minden negyedik évben került a hittudományi karra a sor. 1914 és 1946 között kilenc rektort adott az egyetemnek a hittudományi kar.

Ötvös László hangyaszorgalommal és tőle megszokott hozzáértéssel dolgozza fel igen áttekinthetően, olvasmányosan, ugyanakkor hallatlanul gazdag bibliográfiával ellátott kötetét. Valamennyi rektorról pályaképet közöl, bibliográfiát és a Debrecenben működő református fenntartású Méliusz Rádióban Szöör Ádám szerkesztő mikrofonja előtti beszélgetést. Ezek a beszélgetések nem takarékoskodtak az adásidővel, de ez megérte, hiszen mindegyik rektor színes egyéniség, jelentős tudományos és oktató-nevelő munkát folytatott, ráadásul lelkészek lévén a református hitélet, azon belül a Bibliához való viszonyuk is jellemző volt. A bibliai tárgyat oktató rektorok nem csupán tudomá-

nyos és oktatási célú műveket írtak a Bibliáról, hanem annak magyar nyelvre fordításával, a meglévő fordítás revíziójával, modernizálásával is foglalkoztak. Mindez a Méliusz Rádió hallgatói széles körének érdeklődésére tartott számot. Szerencsésen találkozott mindez azzal, hogy Ötvös László elismert bibliakutató, továbbá, hogy az adások idején a Biblia Éve volt Magyarországon. A kötetbe ezek az adások szóról szóra bekerültek, ezért a művelt nagyközönség érdeklődésére is méltán számot tart. Tudományos és ismeretterjesztő, sőt hitépítő igény együtt érvényesül a könyvben és ezzel járul hozzá a Debreceni Tudományegyetem jubileumának méltó megünnepléséhez és sokoldalú dokumentálásához.

Csohány János